

ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії,
ректор Львівського торговельно-
економічного університету, професор

П.О. Куцик

2024 р.

ПРОГРАМА

ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ
ВСТУПНИКІВ ПРИ ВСТУПІ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО
СТУПЕНЯ БАКАЛАВР НА ОСНОВІ ЗДОБУТОГО ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВР ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
292 "МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ"

ЛЬВІВ – 2024

ВСТУП

Програма вступного випробування зі спеціальності 292 "Міжнародні економічні відносини" для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на базі раніше здобутого першого (бакалаврського) рівня вищої освіти включає базові теми з міжнародної макроекономіки.

Для проведення вступного випробування основні питання тем, поданих у цій програмі, представлено у вигляді тестів. Питання тестів дозволяють перевірити знання вступників з проблематики, змісту і теоретичних основ міжнародної макроекономіки.

Перевірка знань, передбачених даною програмою, дає достатні підстави для висновку про рівень підготовки вступника для вступу на спеціальність 292 "Міжнародні економічні відносини" для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ МАКРОЕКОНОМІКИ

Структура курсу та основні поняття. Позичування міжнародної макроекономіки у структурі міжнародної економіки. Предмет, об'єкт та цілі міжнародної макроекономіки. Визначення та відмінності відкритої та закритої економік. Критерії відкритості. Відкритість економіки на макрорівні. Глобальна економіка. Структура національної економіки. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва, загальний рівень цін, зайнятість. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Співвідношення між ВВП (GDP) та ВНП (GNP). Загальна характеристика валового внутрішнього продукту. Методи виміру ВВП: виробничий (продуктивний); за потоком витрат (кінцевого використання), за потоком доходів (розподільчий) та їх особливості. Реальний і номінальний ВВП. Індeksi цін та дефлятор. Методи коригування макроекономічних показників: інфлювання та дефлювання. Індeksi Ласпейреса, Пааше та Фішера. Фактичний та потенційний обсяг національного виробництва. ВВП та проблеми оцінки економічного добробуту нації. ВВП та чистий економічний добробут (ЧЕД). Нерівність доходів. Крива Лоренца. Стан докiлля як показник ЧЕД. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рівень корупції тощо.

ТЕМА 2. ТЕОРІЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ЕКОНОМІЧНІ ЦИКЛИ, БЕЗРОБІТТЯ ТА ІНФЛЯЦІЯ

Основні категорії ринку праці. Безробіття як порушення макроекономічної рівноваги. Види безробіття. Рівень безробіття та зайнятості. Природний рівень безробіття. Інфляція в системі макроекономічного відтворення. Сукупний попит та складові. Крива сукупного попиту. Цінові і нецінові чинники, які його визначають. Цінові ефекти сукупного попиту. Вплив макроекономічних змін на складові сукупного попиту. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі. Цінові і нецінові фактори сукупної пропозиції. Вплив реальних та номінальних змін на рівень сукупної пропозиції. Макроекономічна рівновага в моделі сукупного попиту і сукупної пропозиції. Короткострокова та довгострокова макроекономічна рівновага. Шоки попиту і пропозиції. Ефект Храповика. Коливання рівноважного рівня випуску навколо економічного потенціалу. Мультиплікатор автономних витрат. Стабілізаційна політика. Явище гістезису у трансформаційних економіках.

ТЕМА 3. ТЕОРІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Економічне зростання та економічний розвиток. Основні типи та фактори економічного розвитку. Поняття макроекономічної стагнації. Характеристика екстенсивного та інтенсивного способу економічного зростання. Джерела та фактори економічного зростання. Показники та методи оцінки економічного зростання. Міжнародні порівняння економічного зростання. Темпи економічного зростання. Поняття моделей економічного зростання. Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Економічний зміст виробничих функцій Кобба-Дугласа та Леонтьєва. Спрощені моделі рівноважного зростання економіки. Рівноважне зростання без технічного прогресу: неокласичні моделі та посткейнсіанські моделі. Врахування технологічного прогресу у моделях економічного зростання. Межі економічного зростання та його регулювання.

ТЕМА 4. ВАЛЮТНИЙ РИНОК ТА ОБМІННИЙ КУРС

Сутність валюти та валютних відносин. Конвертованість національної валюти. Валютний курс та фактори, що його визначають. Реальний та номінальний обмінний курс. Структура валютного ринку країни. Поняття попиту та пропозиції іноземної валюти. Особливості курсоутворення. Валютна політика. Система валютних курсів та її види. Рівновага обмінного курсу. Особливості та інструменти валютного регулювання. Методи

валютного регулювання. Модель попиту-пропозиції двох валют. Причини та наслідки девальвації грошової одиниці. Паритет купівельної спроможності валюти.

ТЕМА 5. МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ

Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу і державний борг. Ефективність та доцільність зовнішніх запозичень. Попит і пропозиція на валютному ринку. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мацелюх Н. П. Економічна теорія: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко, В. В. Мартиненко та ін. ; 2-ге вид. перероб. та доп. – Київ : Видавничий центр «Кафедра», 2017. – 220 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна макроекономіка: навчальний посібник. Видання 3-тє, перероблене та доповнене / Ю. Г. Козак. - К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 400 с.
3. Макаренко М. І. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 307 с
4. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] — К.: КНЕУ, 2016. – 246 с.
5. Панчишин С. Макроекономіка : навч. посіб. ; 4 вид., виправ. та доп. / С. Панчишин. – Львів : Апріорі. – 2022. – 524 с.
6. Міжнародна макроекономіка : метод. вказ. до вивч. дисц. для студ. спец. 292 “Міжнародні економічні відносини” / [уклад.: І. М. Миценко, Т. В. Решитько] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. міжнар. екон. відносин. — Кропивницький : ЦНТУ, 2017. – 36 с.
- 7.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ

Кожен екзаменаційний білет містить 20 тестових завдань, що включають матеріал програми вступного випробування.

Тестові завдання всіх екзаменаційних білетів є однакового рівня складності. Запитання кожного блоку містять матеріал всіх розділів дисципліни.

Тестові завдання складено у вигляді запитань. Під кожним завданням є 4 варіанти відповідей, які позначені відповідними цифрами, а саме: «1», «2», «3», «4», із яких лише одна відповідь правильна.

Кожний абітурієнт на вступному випробуванні, крім тестового завдання, отримує бланк талону відповідей. Абітурієнт у цьому талоні в порожній клітинці, що є навпроти номеру завдання повинен вписати відповідь у вигляді цифри під якою є, на думку абітурієнта, правильна відповідь.

Абітурієнти повинні бути максимально уважними записуючи відповіді, щоб не помилитися клітинкою і не записати відповідь в іншу клітинку. Категорично заборонено робити будь-які виправлення в заповнених клітинках талона відповідей. Виправлені відповіді у будь-якому випадку вважаються недійсними і не зараховуються абітурієнту незалежно від їх правильності.

Не дозволяється перекреслювати, писати олівцем та пізніше обводити чорнилом, двічі обводити ту саму цифру чорнилом, стирати написане гумкою, тощо.

Не дозволяється залишати незаповненими клітинки відповідей. У такому випадку абітурієнт повинен ставити в клітинці прочерк.

Не дозволяється робити абітурієнтам позначки чи будь-які записи на полях талона відповідей.

Відповідальність за дотримання правил заповнення талона покладається на абітурієнта.

У всіх випадках порушення таких правил абітурієнт має, на вимогу члена Приймальної комісії, присутнього в аудиторії під час тестування, поставити свій підпис у тій клітинці, або тому місці талона, де екзаменатор вбачає порушення. Підпис засвічує або відмову від відповіді, або факт недотримання правил заповнення талона абітурієнтом. Якщо порушення виявлені в кількох місцях талону чи в кількох клітинках, то підпис абітурієнта потрібно поставити біля кожної клітинки чи місця талону.

Правильні відповіді на кожне запитання екзаменаційного білета оцінюються 5 (п'ятьма) балами.

Таким чином, максимальна кількість балів, що може отримати абітурієнт на вступному випробуванні за тестовою технологією становить 100 балів.

Для отримання результатів вступного випробування абітурієнта заповнені і перевірені талони передаються працівникам групи інформаційного забезпечення роботи Приймальної комісії для внесення відповідей абітурієнтів і оцінювання їх відповідно до кодів відповідей, внесених у комп'ютер. За підсумками обробки талонів абітурієнтів роздруковується відомість результатів тестування, у якій у рейтинговому порядку проставляються набрані абітурієнтами бали і яка передається Голові приймальної комісії на затвердження. Правильність введення варіантів відповідей із талонів, заповнених і підтверджених особистими підписами абітурієнтів, перевіряється двома працівниками групи інформаційного забезпечення роботи Приймальної комісії, відповідно до розподілу функціональних обов'язків, проведеного керівником цієї групи.

Результати вступного випробування з використанням тестової технології оцінюються за 200-бальною шкалою: до 100 балів, наданих абітурієнту автоматично, максимально додається 100 балів за результатами тестування із врахуванням загальної кількості правильних відповідей за формулою: $n \times 5$, де n кількість правильних відповідей на тестові завдання.

**Голова фахової атестаційної комісії,
д. е. н., професор**

Яремко Л.А.